

Maailman potilasturvallisuuspäivä 2020 Suomessa

21.10.2020

Maailman potilasturvallisuuspäivää vietettiin toisen kerran 17.9.2020. Sosiaali- ja terveysministeriö vastasi päivän toteutuksesta kansallisesti, mutta antoi sen koordinaatiotehtävän Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskukselle.

Ministeriö käännähti Maailmanterveysjärjestö WHO:lta saadut materiaalit suomeksi ja ruotsiksi sekä jakoi ne toimijoille alueilla. Materiaalien sisältöä ja käännöksiä Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon kontekstiin pohdittiin kansallisessa sekä järjestöjen työryhmissä.

Suomen kansallisen [potilas- ja asiakasstrategian](#) ja sen [toimeenpanosuunnitelman](#) mukaisesti haluttiin potilasturvallisuuden rinnalle tuoda asiakasturvallisuus eli sosiaalihuollon ja -palvelujen näkökulma, joten viestinnässä käytettiin potilas- ja asiakasturvallisuutta yhdessä ja erikseen. Päivästä itsestään käytettiin yksinkertaista nimitystä Maailman potilasturvallisuuspäivä.

Potilasturvallisuuspäivän teema, slogan ja call for action

Teema:

Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta
Personalens säkerhet är en del av patient- och klientsäkerheten
Health Worker Safety: A Priority for Patient Safety

Slogan:

Turvallinen työntekijä, turvallinen hoito ja palvelut
Personalens säkerhet innebär också en säker vård och service
Safe Health Workers, Safe Patients

Call for action:

Henkilöstön turvallisuus puheeksi!
Ta upp frågan om personalens säkerhet
Speak Up for Health Worker Safety

Potilasturvallisuuspäivä kokosi toimijat yhteen

Maailman potilasturvallisuuspäivän suunnittelu aloitettiin Suomessa keväällä 2020. Suunnittelukokouksia jatkettiin kesän ajan säännöllisesti. Mukana oli potilas- ja asiakasturvallisuuden parissa työskenteleviä asiantuntijoita laajasti ympäri Suomen. Kokoukset kutsui koolle laatujohtaja Mari Plukka Vaasan sairaanhoitopiiristä.

Työryhmän jäseninä olivat: Mari Plukka, pj., Vaasan sairaanhoitopiiri, Minna Säilä, Helsingin kaupunki, Lotta Nikki, Satasairaala, Merja Sahlström, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Minna Aho ja Seija Suokas, PHYKY, Leena Lang, OYS, Camilla Seppälä,

Kymsote, Riitta Flinck, Espoo, Dinah Arifulla, THL & Hygieniahoitajat ry, Karolina Olin, TYKS, Jaana Inkilä, HUS, Kaisa Haatainen, KYS, Kaisa Halinen, STM sekä Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksesta Jaana Kalliokoski, Tarja Pajunen ja Emilia Kempainen.

Työryhmä mietti yhdessä muun muassa päivän viestintää, keskusteli alueellisista tapahtumista ja käynnisti valaistuskampanjan. Kehittämiskeskus koordinoi päivän viestintää ja toimi tarvittaessa tukena alueille tiedottamalla ja tuottamalla materiaalia päivän suunnittelun tueksi.

Kansallinen webinaari: Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta

Koska vuoden teemana oli henkilöstöturvallisuus, Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus kutsui koolle myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattijärjestöjä sekä viranomaisia keskustelemaan ja suunnittelemaan päivän kansallista päätapahtumaa yhteistä webinaaria 17.9.2020.

Mukaan suunnitteluun kutsuttiin STM, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos, Suomen Lääkäriliitto ry, Suomen Sairaanhoidajaliitto ry, Sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden tutkimuskeskus TeHy ry, Suomen perus- ja lähihoitajaliitto SuPer ry, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry, Suomen potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistys SPTY ry, Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE, Potilasvakuutuskeskus, Sanna-Maria Kivivuori, HUS, asiakas- ja potilasturvallisuuden professori Hanna Kuusisto, Itä-Suomen yliopisto UEF, potilasturvallisuuden asiantuntijat Mari Plukka ja Karolina Olin.

Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta –webinaari pidettiin 17.9. klo 9–12. Webinaarin avasi perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru. Webinaarissa yllä mainittujen tahojen edustajat pitivät oman puheenvuoronsa. Keskukseen ohjelma jatkui 12–15:30 No Harm Bothnia -tutkija- ja kehittäjäverkoston seminaarisarjan ensimmäisellä osalla, joka aamupäivän seminaarin tapaan oli avoin kaikille. Seminaarin puheenjohtajana toimi potilasturvallisuuden professori ja keskuksen tutkimusjohtaja Tuja Ikonen. Teemana seminaarissa oli johtaminen ja kommunikaatio. Teknisestä toteutuksesta vastasi viestintä- ja markkinointitoimisto Valve. Kumpikin seminaari tallentettiin ja tallenteet olivat katsottavissa kahden viikon ajan keskuksen [sivuilla](#). Tallenteita voi pyytää kehittämiskeskuksesta sähköpostitse noharm@vshp.fi.

Valaistus

Maailman potilasturvallisuuspäivän merkinä valaistiin oranssilla merkittäviä kohteita, kuten sairaaloita, kaupungintaloja ja erilaisia maamerkkejä. Oranssilla värillä symboloidaan potilasturvallisuuden keskeistä roolia maiden pyrkimyksissä universaalien terveydenhuollon saavuttamiseksi. Suomessa oranssi väri symboloi potilas- ja asiakasturvallisuuden keskeistä roolia yhdenvertaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saavuttamiseksi. Tämä symbolinen ele oli näkyvä tunnus sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille heidän tekemästään työstä.

Suomessa valaistuja kohteita ilmoitettiin kehittämiskeskukselle 17 eri kaupungista. Mukana olivat Espoo, Helsinki, Jyväskylä, Kajaani, Kotka, Kouvola, Kuopio, Lahti, Mikkeli, Oulu, Oulainen, Porvoo, Pori, Savonlinna, Tampere, Turku ja Vaasa. Joissakin kaupungeissa valaistiin useampi kohde, joten valaistuja paikkoja oli lopulta 27. Esimerkiksi keskuksen hankejohtajan Maria Virkin toimesta Lahden kaupungin keskustassa loisti teemapäivän oranssi valaistus matkakeskuksessa koko vuorokauden, Rautatienkadun valot syttyivät iltapäivällä ja Radiomastot valaistiin illan pimetessä. Mahdollista on myös, että kohteita valaistiin enemmän kuin keskukselle ilmoitettiin. [Lista valaistuja kohteista](#) löytyy kehittämiskeskuksen verkkosivuilta. [Osa kohteista esitellään videolla, jonka voi katsoa täältä.](#)

Tapahumat

Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus

Kehittämiskeskus järjesti yhdessä Pohjanmaan yhdistykset ry:n ja Vaasan keskussairaalan kanssa 16.9. paikallisille potilasjärjestöille suunnatun tilaisuuden, jossa Pohjanmaan alueella koronaepidemian aikana työskennelleet ammattilaiset kertoivat menneestä keväästä ja tulevasta syksystä koronaepidemian kanssa. Potilasjärjestöt saivat esittää kysymyksiä ja kommentteja siitä, miten korona on vaikuttanut heidän toimintaansa ja pohjanmaalaisten arkeen.

Lisäksi keskus osallistui vahvasti päivään liittyvään viestintään yhteisellä tiedotteella STM:n kanssa, twiittasi aktiivisesti päivän aikana ja levitti kuvia oransseista valaistuksista ympäri Suomen. Valaistuksista ja tallenteista viestittiin myös jälkikäteen.

Alueellisia tapahtumia, joista raportoitiin kehittämiskeskukselle:

Vaasan sairaanhoitopiiri

Vaasan keskussairaalaassa viikko 38 oli potilasturvallisuuden teemaviikko. Viikon aikana järjestettiin monipuolista ohjelmia sekä henkilökunnalle että potilaille ja asiakkaille. Viikko alkoi hoitotyön laatupäivillä, jossa oli hyviä puheenvuoroja hoitotyön asiantuntijoilta. Sairaalahygieniakysikkö järjesti käsihygieniateemaan liittyvää ohjelmaa. Sairaanhoitopiirin johtaja Marina Kinnunen piti keskussairaalan esimiehille esityksen potilasturvallisuuden johtamisesta. Myös potilasjärjestöille ja asiakkaille järjestettiin webinaari covid19 -teemalla. Torstaina 17.9. järjestivät työsuojeluvaltuutetut sekä potilasturvallisuuskoordinaattorit ohjelmaa henkilöstölle ruokasalissa. Lisäksi sairaalan intranetissä nostettiin potilasturvallisuusteemaa esiin tietovisan sekä erilaisten, muun muassa henkilöstön ja potilaiden turvallisuuteen liittyvien videoiden muodossa.

Intranetissä oli myös teemaviikon ohjelma sekä Instagramissa ja Facebookissa kerrottiin päivästä ja sen teemasta.

Espoo

Espoossa muistutettiin, että yleisiin tiloihin ja ruokailemaan mennään vain puhtain käsin. Espoolaisia kannustettiin ottamaan valokuvia käsienpesutilanteista ja jonkin verran niitä tulikin

17.9. [Facebook: Espoon sote - Hyvinvointia Espoossa](#)

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden Eksote

WHO:n potilasturvallisuuspäivänä Eksotessa järjestettiin koko päivän mittainen koulutus. Aiheina olivat lääkitysturvallisuus, laiteturvallisuus, onnistumisista oppiminen, hygienia, haittatapahtumien "uhrit" ja vertaispurku haittatapahtuman jälkeen, omavalvonta ja vakavat vaaratapahtumat. Luennoissa pyrittiin käytännönläheisyyteen, jotta kaikki osallistujat saisivat jotain eväitä omaan työhönsä. Esimerkiksi laiteturvallisuuteen liittyen oli ensin johdanto ja sitten käytiin läpi hyviä käytäntöjä yksiköistä. Koulutus oli kokonaisuudessaan Skypellä. Osallistujia joka luennolla yli 60 ja lisäksi tiedettiin, että yhden osallistumislinkin takana oli useampi kuulija. Joillain osastoilla koulutus pyöri myös esim. kahvihuoneessa, joten jokainen pääsi jollain tavalla jossain vaiheessa päivää halutessaan kuulolle.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

HUS:in intran etusivulla oli koko viikon tiedote päivästä ja sen tapahtumista. Potilasturvallisuuspäällikkö piti 17.9. avoimen Teams-keskustelun, johon sai tulla kysymään ja keskustelemaan potilasturvallisuudesta. Yammerissa oli myös tiedote päivästä. Koko 27000 henkilöstön kuukausittainen Laatukirje julkaistiin oranssina ja täysin potilasturvallisuudelle omistettuna tuona päivänä. Tuon viikon ajan näytettiin henkilöstö-/asiakasravintolan seinällä oransseja potilasturvallisuusdioja. Hallintoylihoitaja Kaarina Torppa puhui kansallisessa webinaarissa. HUS valaisi Meilahden tornisairaalan ja Porvoon sairaalan Kimmo Schroderuksen Nelijalkaiset -teoksen sekä Tarkkistentien puoleisen julkisivun.

Kuopion yliopistollinen sairaala yhdessä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa

Käsihygienialla on väliä -kampanja, jossa julkaistiin videot:

Lääkäri ja potilas

<https://media.psshp.fi/View.aspx?id=4829~4x~8zS78GtY&code=xd~LubeBnL8UeSISgKGVXxyjiMPNQjllMBntOFPOPLQLkGHSSdUfJ&ax=6P~g0WhSrnzvDMW>

Hoitaja ja potilas

<https://media.psshp.fi/View.aspx?id=4828~4w~xYCuoHiB&code=wT~PqxQmrlbptmdqXiOdkxdjpVGKzpsRlvuvRxntsPjm7uHxz8n3&ax=6O~FqGEhgcc7CTE>

Lisäksi Kuopiossa osallistuttiin valaisuun valaisemalla Kaarisairaalan ja hallintorakennuksen välissä oleva puu.

Kainuu

Kainuussa jaettiin potilasturvallisuuspäivänä syntyneille vauvoille oranssit sukat. Lisäksi Kainuussa osallistuttiin oranssiin valaistukseen.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri

Sosterissa julkaistiin tiedote potilasturvallisuuspäivään liittyen, valaistiin Savonlinnan keskussairaala ja viestittiin somekanavissa.

Satasairaala, Pori

Porissa oli somekampanja, jossa haastettiin yksiköt tekemään someen päivityksiä siitä, mikä edistää työturvallisuutta ja työssä jaksamista heidän työssään. Tässä muutamia esimerkkejä:

<https://www.facebook.com/watch/?v=1671305779717155&extid=QgtodToa5gObwgTR>

<https://www.facebook.com/SataDiag/photos/a.612879035443196/3823716594359408/>

<https://www.facebook.com/SataDiag/photos/pcb.3823691271028607/3823690621028672/>

<https://www.facebook.com/1565592096804725/photos/a.1607893092574625/3670824436281470/>

Viestintä

Päivästä viestittiin myös medioille. Esimerkiksi aamun tv-lähetyksiin lähetettiin tietoa ja ehdotukset haastateltavista, STM sekä Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus lähettivät päivästä tiedotteen ja useat alueelliset toimijat lähettivät omia tiedotteitaan. Potilasturvallisuuspäivä osui budjettiriihen ja Aila-myrskyn aikaan.

Päivän hastagit olivat #Potilasturvallisuuspäivä #PotilasJaAsiakasturvallisuus #Henkilöstönturvallisuus, Patientsäkerhetsdag, #PatientOchKlientsäkerhet, #Personalsäkerhet, #PatientSafety, #WorldPatientSafetyDay, #HealthWorker

Moni terveyden- tai sosiaalihuollon toimija viesti päivästä Facebookissa ja Instagramissa. Myös Twitterissä oltiin aktiivisia ja päivän hastageilla löytyi kymmeniä twiittejä.

Mediassa (suomeksi)

[Kainuun uusi sairaala hehkuu päivän oranssina – värillä halutaan osoittaa kiitollisuutta terveydenhuollon ammattilaisia kohtaan](#) – Yle Kainuu 17.9.2020

[Koronakriisi nosti terveydenhuollon työntekijöiden turvallisuuden esiin –Työntekijän turva on potilaan turva](#) – Mediuutiset 17.9.2020

[Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta](#) – Apteekkari.fi

[Sairaala hohtaa torstaina oranssina – Maailman potilasturvallisuuspäivänä opastetaan hyvään käsihygieniaan](#) - Itä-Savo

[Tyks valaistaa potilasturvallisuuspäivänä](#) - Aamuset

Tiedotteet/verkkosivuilla (suomeksi)

[Henkilöstön turvallisuus on potilasturvallisuutta – Suomi hehkuu oranssina Maailman potilasturvallisuuspäivänä 17.9.](#) – STM & Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus 16.9.2020

[Maailman potilasturvallisuuspäivää vietetään 17.9.](#) – Tehy 16.9.2020

[Maailman potilasturvallisuuspäivä 17.9. – henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta](#) – SuPer

[Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta – Maailman potilasturvallisuuspäivä 17.9.](#) – Qreform

["Henkilöstön turvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta" -Maailman potilasturvallisuuspäivä torstaina 17.9.2020-](#) Kainuun sote

[Henkilöstöturvallisuus on potilas- ja asiakasturvallisuutta - maailman potilasturvallisuuspäivä vietetään 17.9.2020](#) – Espoo

[Tänään on Maailman potilasturvallisuuspäivä – WHO muistuttaa: Henkilöstön turvallisuus on potilaiden turvallisuutta](#) – JHL

[Maailman potilasturvallisuuspäivä valaisee Tammerkosken oranssiksi 17.9.](#) – Tampere

[Maailman potilasturvallisuuspäivää vietetään tänään](#) – Varkaus

[Potilasvakuutuskeskus mukana Maailman potilasturvallisuuspäivässä](#) - Potilasvakuutuskeskus

[Maailman potilasturvallisuuspäivä värjää radiomastot oranssiksi Lahdessa](#) – Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

[Pirte mukana Maailman potilasturvallisuuspäivässä 17.9.](#) - Pirte työterveys ja lääkärikeskus

[Maailman potilasturvallisuuspäivää vietetään torstaina 17.9. - Rovaniemellä Lappia-talo valaistaa oranssiksi kiitokseksi korona-ajan tärkeimmille arjen sankareille](#) – Rovaniemi

[Kymsote järjestää asiakas- ja potilasturvallisuusviikon 14.-](#)

[18.9.2020](#) - Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

[Elämänliekki hehkuu oranssina turvallisemman hoidon puolesta – kansainvälistä potilasturvallisuuspäivää vietetään 17.9.](#) – Tampereen yliopistollinen sairaala

[Savonlinnan keskussairaala hohtaa oranssina maailman potilasturvallisuuspäivänä 17.9.2020](#) - Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

[Potilasturvallisuuspäivä hehkuu oranssina 17.9.2020](#) – Kuopio